

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2004 m. balandžio 15 d.

Nr. 16 (597)

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Jaunimo šventė

Kovo 20 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje įvyko dešimtas jubiliejinis "Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekčių istorijos" vyresniųjų klasių mokinių konkursas. Jis vyksta trimis etapais: prasideda vidurinėse mokyklose, po to – rajonuose ir galiausiai baigiamas Vilniuje.

2000 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) gen. dir. Dalios Kuodytės, Krašto apsaugos ir Švietimo

ministerijų sutarimu buvo sujungti du panašaus pobūdžio – "Lietuvos kariuomenės" ir Varėnoje gimęs "Laisvės kovų ir kančių istorijos" – konkursai. Junginiui suteiktas naujas pavadinimas. Anksčiau konkursai buvo dviejų krypčių: mokinių rašiniai ir viktorina. Šiais metais papildė piešiniais ir mokinių projektais, kaip išskilmingiau paminėti kario savanorio, ginkluotojo pasipriešinimo dalyvio šventę – gegužės 23 dieną.

(keliami į 2 psl.)

Varėnos r. konkurso nugalėtojai, mokiniai ir vertinimo komisija

Andrius KUBILIUS

Lietuvai reikalingas veržlumumas ir permainingas

Būsimasis prezidentas turėtų laisvai bendrauti su Vakarais

Atrodo, kad socialdemokratai pasiruošę išduoti bendro prezidentinio kandidato, bendro fronto reikalą, apie kurį buvo kalbama apkaltos metu. Matyt, jie svarsto savo partinio kandidato ir prezidento postą perspektyvą. Dar bandysime su jais tartis, nors apgailestaujame, kad tokios iniciatyvos nerodė jie patys, nes tai valdanti partija. Kaip suprantame, jie pasiruošę kelti savo partinį kandidatą – Česlovą Juršėną. Ir tai įvyks šį penktadienį. O Č.Juršėnas negali tapti visų partijų remiamu kandidatu.

Mes manome, kad Lietuvai reikalingas prezidentas – visų pirma autoritetas užsienio politikoje, nes svarbiau-

sias naujo prezidento darbas bus atkurti Lietuvos autoritetą pasaulyje po krizės, į kurią Lietuvą įstūmė buvęs prezidentas Rolandas Paksas, sugriovęs ligtolinius Lietuvos prezidentų pasiekimus. Pats minimaliausias reikalavimas būsimajam prezidentui – geras anglų kalbos mokėjimas ir gebėjimas laisvai bendrauti su pasaulio lyderiais.

Iš priimtinių ne tik centro dešinei, bet ir visai Lietuvai galiu įvardyti kelis nepartinius kandidatus, kurių pavardės jau yra minimos ir kurie geriausiai tiktų tokiam darbui: tai, be abejo, V.Adamkus, P.Auštrevičius, D.Grybauskaitė.

(keliami į 2 psl.)

Alfonsas SVARINSKAS

Visas kliūtis nugalintis Aleliuja!

Gavėnia, kaip ir kiekvienais metais, yra maldos, susikaupimo, atgailos ir pasiruošimo šv. Velykoms metas. Šiometinė gavėnia kitokia – nepakartojama ir istorinė. Balandžio 2-ąją buvome priimti į NATO ir greitai – gegužės 1-ąją būsime priimti į Europos Sąjungą. Dievas apgynė mus nuo piktų vidaus ir išorės priešų užmačių. Jie nebegalės terorizuoti mūsų tėvynės ir kiekvieno iš mūsų. Ir kolaborantai supras, kad jų politinė korta sunaikinta. Pritils ir visa bulvarinė spauda.

Deja, šie visi istoriniai įvykiai gerokai pavėluoti. O kad tai būtų buvę 1956 metais! Tada turėjom ir senų inteligentų, ministrų, generolų ir daug gyvų užgrūdintų Laisvės kovose partizanų. Kova dar nebaigta. Ir Bažnyčios bei Tėvynės likimas priklauso nuo Dievo sprendimo ir mūsų asmeninės aukos. Lietuvą išgelbės tik idealistai.

Per paskutinį gyventojų surašymą katalikais užsirašė 79 proc., bet iš tikrųjų katalikas yra tas, kuris savo gyvenime vadovaujasi Dekalogu

(10 Dievo įsakymų). Neužtenka užsirašyti kataliku, bet reikia apsispręsti būti sąmoningu kataliku, o ne šiaudiniu, drungnu... Priešingu atveju busi piktas Bažnyčios griovėjas ir tikinčios tautos nelaimė.

Mūsų, katalikų, pareiga – aktyviai dalyvauti Tautos atgimime. Privalome grąžinti Dievui bolševikų pavogtą sekmadienį. Antraip bus veltui visos mūsų pastangos. Turime ateiti į Europą su gyvu krikščionišku tikėjimu.

Artimiausioje ateityje mūsų laukia svarbūs rinkimai. Lietuvos patriotai, užbaikime negarbingą flirtą su vakarykščiais. Užkirkime kelią įvairiems atėjūnams ir perėjūnams. Nejaugi 53 metus trukusi kruvina bolševikinė okupacija ir dabartinė politinė dvasinė krizė Lietuvoje dar mūsų nepamokė?

Sveikinu visus Laisvės kovotojus, buvusius partizanus, politinius kalinius, tremtinius, Vyčio Kryžiaus ordino kavaliereus ir visus, tėvynėje ir svetur gyvenančius, kurie nuoširdžiai myli Dievą, Bažnyčią ir Tėvynę.

Ingrida VĖGELYTĖ

Socdemai griauna partijų viltis

Socialdemokratai nemano eiti į kompromisus

Pirma darbo diena Seime po šventų Velykų buvo įtampos ir blaškymosi diena. Jau nuo pat ryto svarbiausias klausimas visų lūpose – kokį kandidatą užimti šalies prezidento postą siūlo partijos. Politikai ilgai nekankino visuomenės, nelaikė nežinioje. Jau tą pačią dieną paaiškėjo, kad partijos turi savo kandidatus. Socialdemokratai siūlo laikinai Seimo pirmininko pareigas einantį Česlovą Juršėną. A.Brazauskas nesutiko kandidatuoti. Socialdemok-

ratai mano, kad Č.Juršėnas, ilgametis politikas, vienas partijos lyderių, per ilgus darbo valstybei metus nusipelnė šios pozicijos. Be to, valdantieji socialdemokratai laiko save iškilia partija, kuri ne nemano eiti į kompromisus ir yra per daug pati sau reikšminga, kad nekeltų savo kandidato į prezidento postą.

Geriausiai šį įsitikinimą išreiškė V.Andriukaitis televizijoje nupiešdamas "idilišką" vaizdelį, kaip Lietuvos premjeru lieka A.Brazauskas, o prezidentu išrenkamas kitas socdemas – Č.Juršėnas.

(keliami į 3 psl.)

Aktualijos

■ Laikinas prezidentas A.Paulauskas Vilniuje reziduojančius užsienio valstybių ambasadorius patikino, kad jo vadovavimo šaliai metu esminių pokyčių Lietuvos užsienio politikoje nebus.

■ Nuo gegužės 1 d. atvykstantieji į Lietuvą iš Europos Sąjungos (ES) neapmokestinamų prekių galės įvežti ne daugiau kaip už 600 Lt (šiuo metu gali įvežti už 1000 Lt).

■ Seimo opozicinės Liberalų ir centro frakcijos narys A.Gricius siūlo sutrumpinti privalomosios karo tarnybos laiką nuo 12 iki 6 mėnesių.

■ Seimas paskyrė 13 parlamentarų, kurie nuo Lietuvos narystės Europos Sąjungoje pradžios, gegužės 1-osios, laikinai eis tikrojo Europos Parlamento nario pareigas. Juos nuo liepos 1 d. pakeis asmenys, kurie bus išrinkti birželio 13 d. pirmą kartą Lietuvoje rengiamuose rinkimuose į Europos Parlamentą.

■ Šiais metais valstybės skiriamame vadinamajame mokinio krepšelyje vadovėliams įsigyti bus dešimčia litų daugiau negu pernai. Švietimo ir mokslo ministerijoje svarstomi kriterijai, pagal kuriuos bus skiriamos papildomos lėšos valstybės remiamiems mokiniams, taip pat ir specialiųjų poreikių vaikams.

■ Žemaitijos sostinės Telšių informaciniai kelio ženklai kol kas be žemaitiškų užrašų, tačiau telšiškiai įsitikinę, kad artimiausiu laiku jie pasieks savo: Telšių rajono taryba kovo pabaigoje priėmė sprendimą, kad ant informacinių kelių ženklų su Telšių miesto pavadinimu, be įprasto norminio užrašo, būtų ir kitas – žemaitiškas atitikmuo.

■ Birželio mėnesį išrinktame naujos sudėties Europarlamente tikriausiai vyraus centro dešiniojos partijos, o nuo liberalų priklausys, kurios politinės jėgos sudarys daugumą.

■ Latvijos vyriausybė pritarė Finansų ministerijos siūlymui sumažinti premjero, jo pavaduotojo ir ministrų darbo užmokestį.

■ Rusijos kosmoso ekspertų grupė paskelbė ambicingus planus: per kitą dešimtmetį surengti 3-5 mlrd. JAV dolerių kainuosiančią šešių žmonių misiją "Mars". Tačiau Rusijos kosmoso specialistai tokį projektą pavadinano nesąmone.

Jaunimo šventė

(atkelta iš 1 psl.)

Kovo 19 d. į Vilnių atvyko iš visų rajonų 56 antrojo etapo viktorinos nugalėtojai. Į finalą iškopė 15 dalyvių. Kovo 20 d. Vilniaus įgulos karininkų ramovėje įvyko finalinė rungtis. Mokiniai traukė bilietus ir atsakinėjo į klausimus. Pakalbinti vedėjo sakė: "Malonu nugalėti ir nemažiau svarbu dalyvauti, susipažinti ir atrasti naujų draugų." 13 val. prasidėjo iškilmingoji šventės dalis, svečių kalbos, prizų įteikimas nugalėtojams. Vedėja man pasiūlė papasakoti, kaip prieš devynerius metus Varėnoje gimė idėja pradėti "Laisvės kovų ir kančių istorijos" konkursą. Jaučiau malonumą ir atsakomybę kreipdamasis į tokių šaunių jaunų žmonių auditoriją. Paaškinau, kad mes dažnai girdime kartojant, jog jaunimas – mūsų ateitis. Negali būti abejonių, tačiau retai susimąstoma, ar pakankamas indėlis suaugusiųjų kuriant ir formuojant tautinę pilietinę visuomenę. Šiais laikais pernelyg verkšlenama dėl sunkaus gyvenimo, ir ne be pagrindo. Tačiau, ačiū Dievui, nickas nemirė iš bado. Deja, dvasinis skurdas liejasi per kraštus. Priežastis, atrod, ta, kad mes strimgalviais, be atodairos veržiamės į priekį. Nerandame laiko atsigręžti atgal, pamąstyti apie garbingą, neretai tragišką mūsų tautos praeitį. Pasimokyti, kaip išvengti ir nekartoti klaidų, pasisemti stiprybės ateities planams įvykdyti. Gal todėl istoriko A.Kašėtos pasiūlymus pradėti jaunimo patriotinio auklėjimo konkursą palankiai pritarė LPKTS Varėnos skyriaus taryba.

Dauguma pasaulio upių prasideda nuo mažų šaltinėlių. Po ketverių metų gyvavimo Varėnos rajone mūsų konkursas, tarsi mažas šalti-

nėlis, iš žalių Dzūkijos pušynų išplaukė į Respublikos plačiuosius vandenis.

Esame dėkingi ir "Valstiečių laikraščio" redakcijai, korespondentui B.Šakniui ir fotokorespondentui J.Diliui – jie nuo 1995 m. buvo kartu su mumis. Dalyvavo kiekvienoje mūsų rajono jaunimo šventėje. Stebėdavo mokinių rungtis, įteikdavo vertingas dovanas, jų nuomone, geriausiems. Apie tai rašydavo "Valstiečių laikraštyje". Mes dėkingi Kanados lietuvių Hamiltono "Senjorų klubui", lietuviškų laidų "Gintariniai aidai" vedėjai L.Stungevičienei, LPKTS valdybai už vertingas knygas, taip pat vaizdiniams verslininkams, kurie rėmė konkursą.

Istorikas A.Kašėta jaunimui papasakojo apie partizanų karą, ne veltui paaukotas gyvybes. Prof. V.Landsbergis priminė garsaus partizano Juozo Lukšos-Daumanto "Laiškus mylimosioms". Užsienyje Daumantas paliko mylimą žmoną Nijolę ir grįžo į Lietuvą paaukoti savo gyvybės mylimai Tėvynei. LLKS vadas J.Čeponis pasakojo, kokiomis sąlygomis kovėsi partizanai. Krašto apsaugos viceministras J.Gečas pranašavo, kad dauguma konkurso dalyvių greitai taps Karo akademijos kariūnais.

Vertingus prizus laimėtojams išdalijo LGGRTC, Švietimo ir Krašto apsaugos ministerijų atstovai.

Konkurse dalyvavusios lietuviškos iš Lenkijos, Punksko miesto, buvo apdovanotos už gerai parašytus rašinius. Pavaišinti skania kareiviška koše mokiniai geros nuotaikos sugrįžo prie kasdieninių rūpesčių.

LPKTS Varėnos skyriaus tarybos narys Vytautas KAZIULIONIS

Dėl senosios Rusijos žaidimų naujose aikštelėse

Seimo nario Vytauto LANDSBERGIO pareiškimas

Lietuvai įstojus į NATO ir dirbiantis Europos Sąjungos priegose, Rusijos politikai žaidžia senus žaidimus naujose aikštelėse. Dar ligi Lietuvos visavertės narystės Europos Sąjungoje, t.y. būtina iki gegužės pirmosios, Rusijos diplomatai nori išplėsti Europos Sąjungos "troikos" sutikimą dėl savo karinio tranzito teisių per Lietuvą. Lietuvos Vyriausybė turėtų nesutikti ir iš esmės, ir dėl užnugarinio metodo.

Derybose su NATO dėl

bendros kovos prieš terorizmą Rusijos politikai siūlo įteisinti NATO kariuomenės galimą įžengimą į Rusiją, o Rusijos kariuomenės - įžengimą į NATO narių valstybių teritorijas. Lietuvos Konstitucija to neleidžia, tad aukštieji NATO derybininkai turėtų būti perspėti dėl šios valstybės narės nekintančios nuostatos.

Dėl įprastinės ginkluotės Europoje sutarties pirmiausia reikia, kad ratifikuodama jai įsipareigotų ir jos laikytųsi Rusija.

Lietuvai reikalingas veržlumas ir permainingos

(atkelta iš 1 psl.)

Su šiais asmenimis kalbames, žinome jų nuomonę ir, manau, kažkuris iš jų tikrai bus tarp kandidatų.

Tėvynės sąjunga ieškos ir rems geriausią kandidatą Lietuvai. Skirtingai nuo daugelio partijų, taip pat ir nuo socialdemokratų, nuo Viktoro Uspaskicho partijos, prezidento rinkimuose mes nesiruošiamo spręsti partinių problemų. Kaip žinote, V.Uspaskichas yra pasiruošęs paremti bet kokią rimtą partiją iškeltą kandidatą, kad tokiu būdu pasistumėtų su savo, kaip "rimtos" partijos, įteisinimu. Tai, matyt, šiandien yra svarbiausias V.Uspaskicho tikslas. Apie tai jau esu kalbėjęs.

Jeigu kairėje pusėje bus atsisakyta pastangų rasti bendrą sutarimą tarp partijų dėl bendro rimto kandidato, galinčio atkurti autoritetą, ir kairėje pusėje atsiras prognozuojamos Č.Juršėno, A.Paulausko ir K.Prunkienės kandidatūros, centro dešinėje pusėje taip pat turės atsirasti rimtas ir greičiausiai nepartinis kandidatas. Esu tikras, kad tai bus geriausiai prezidentiniam darbui pasirėngęs kandidatas. Papildomai galiu pasakyti dar vieną argumentą, kodėl šalia minėtų kairiųjų kandidatų bus reikalingas centro dešinės kandidatas: jeigu tokio kandidato nebus, galima prognozuoti, kad rinkimai gali neįvykti, nes nesurinkins pakankamai rinkėjų.

Mes tarsimės su kitomis partijomis ir visų pirma su liberalais, taip pat su pačiais kandidatais dėl galimybės kelti plačiai remiamą kandidatą. Tokie pokalbiai jau vyko ir praėjusią savaitę ir šių vyks labai intensyviai. Lietuvai prezidento poste reikalingas toks asmuo, kuris gali ne tik rinkimus laimėti, bet ir tinkamai dirbti prezidento darbą. Ką tik prezidentu buvo toks asmuo, kuris sugebėjo rinkimus laimėti, tačiau prezidento postas jam buvo aki-vaizdžiai per didelis. Iš šitos klaidos turime pasimokyti.

Mes neskubėsime su savo partijos sprendimais. Greičiausiai tokį sprendimą galė-

sime padaryti, jeigu bus baigti visi susitarimai – šį šeštadienį planuojamame partijos tarybos posėdyje.

Kairiųjų Vyriausybei – dešinioji alternatyva

Praėjusią savaitę Seime A.Brazauskas pateikė metinę Vyriausybės ataskaitą. Tai gera proga pakalbėti ir apie pačią Vyriausybę, apie jos veiklą ir perspektyvas.

Apie Algirdo Brazausko Vyriausybę galima pasakyti nemažai gera. Toks būtų mano pirmas teiginys. Ko gero, tai geriausia iš visų kairiųjų Vyriausybių, kurios veikė per 14 metų; ji geriausiai tiko po 2000 metų, kai kairieji laimėjo rinkimus. Pagrindinis premjero A.Brazausko nuopelnas yra tai, kad jis pakankamai sėkmingai suvaldė kairįjį ekstremizmą ir populizmą, ko pakankamai gausu šiandieninėje Socialdemokratų partijoje ir tarp rinkėjų. Kitas išskirtinis A.Brazausko Vyriausybės bruožas, sakyčiau, yra tam tikras konservatyvumas ne visai gera to žodžio prasme: nedaryti to, ką gali atidėti rytdienai, nes jeigu darysi, gali sukelti rinkėjų nepasitenkinimą. Efektyviai buvo daroma tik tai, ko reikalavo Briuselis. Savarankiška premjero A.Brazausko programa ir darbotvarkė liko nežinoma visus šiuos jau beveik trejus metus. Todėl bet kokie sudėtingesni sprendimai, kuriems reikia politinės valios, buvo atidėti tolimesnei ar visai tolimai ateičiai. Skurdo politika, reali regioninė politika, sveikatos apsaugos didesnis finansavimas, lietuviška žinių ekonomikos kūrimo strategija, vadinamoji lietuviška Lisabonos strategija, taip ir liko atidėta tolimai ateičiai.

Todėl šiandien žiūrint į A.Brazausko Vyriausybę ir matant tuos plusus ir kai kuriuos trūkumus iškyla pagrindinis klausimas – o ar tokios Vyriausybės Lietuvai reikia šiandien, tada, kai Lietuva tampa Europos Sąjungos nare. Ar Lietuva gali sau leisti

tokią prabangą – dar kentėti kairiųjų Vyriausybę? Mano atsakymas yra pakankamai griežtas: "ne".

Mano įsitikinimu, šiandien Lietuvai reikalinga dinamiška, moderni, išsilavinusi, pažįstanti Vakarų ir Europos Sąjungą Vyriausybė. Vyriausybė, kuri gebėtų žengti Lietuvos permainingų priešakų ir sugebėtų jas pati inicijuoti, o ne vien laukti Briuselio nurodymų. Socialdemokratų, deja, sau tokio uždavinio nekeliu. Juos patenkina tai, kad jų partija ir A.Brazauskas yra pakankamai populiarūs. Populiarumas yra malonus dalykas, tačiau vien su populiarumu darbų nepadarysi. Dar blogiau, kad socialdemokratų pasiduoda pagundai užsiliūliuoti aukštais BVP augimo procentais, kurie auga be Vyriausybės pastangų, jeigu galima taip pajuokauti. Ir todėl socialdemokratų ekonominei politikai būdinga visiška stagnacija, nesimato naujų idėjų, naujų iniciatyvų, jokios į ilgalaikę ateitį orientuotos politikos, ir ypač – ekonominės politikos. Tokia Vyriausybės politika yra per didelė prabanga Lietuvai. Socialdemokratų neveiklumas yra per didelė prabanga Lietuvai, nes tai ir atveria duris populizmui, V.Uspaskichui ir visiems kitiems gelbėtojams. V.Uspaskichas, mano įsitikinimu, yra kairiųjų problema. Jie jį sukūrė, jie savo neveiklumu sukūrė ir dirvą jo populiarumui. Jie turi šią problemą ir spręsti.

Todėl Lietuvai šiandien reikalinga rimta moderni dešinioji Vyriausybė. 2000-aisiais metais mes parodėme, kas yra tikrai europietiška dešinioji Vyriausybė, kas tai yra iniciatyvi Vyriausybė, nebijanti imtis atsakomybės. Mes pasiruošę tai pakartoti. Alternatyva Algirdui Brazauskui yra ne Viktoras Uspaskichas. Alternatyva A.Brazausko kairei yra dešinioji alternatyva. Alternatyva stagnacijai yra veržlumas. Jeigu Lietuva nori pasiekti sėkmės Europos Sąjungoje, jeigu Lietuvai reikalingas veržlumas ir permainingos, Lietuvai reikia dešiniojos Vyriausybės.

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"!

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams - 50 JAV dolerių. Tik labai prašome atkreipti dėmesį į tai, kad siųsdami "Tremtinio" prenumeratos čekius grafoje - Pay to the order of - rašykite: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Jei užrašysite "Tremtiniui", bankas tokio čekio nepriims.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, 3000 Kaunas, Lietuva (Lithuania). Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

Žinios iš Seimo

Socdemai griaua partijų viltis

(atkelta iš 1 psl.)

“Argi Lietuva to nenusipelnė?” - retoriškai klausia Lietuvos V. Andriukaitis.

Dar tą pačią dieną V. Adamkui netikėtumą pateikė liberalcentristai – po savo valdybos pareiškė viešai, kad jie kelia savo kandidatūrai nepartinę kadenciją baigusį V. Adamkū. Jie mano, kad penkerius metus gerai savo pareigas ėjęs V. Adamkus vėl galėtų prezidentūrai gražinti gerą vardą ir įkūnyti konstitucinę valdžią šalyje. Tiesa, pačiam V. Adamkui tai buvo geroka staigmena, nes liberalcentristai jo kandidatūrą iškelė negavę kadenciją baigusio prezidento sutikimo. Liberalcentristų skubėjimas nėra jau toks neapgalvotas. Jų reitingai ir populiarumas visuomenėje yra gerokai smukę. Tad jiems, kaip ir bet kokiai partijai, siekiančiai laimėti rinkimus, reikia patikimos ir garbingos vėliavos artėjančių Europarlamento ir Seimo rinkimų maratonui.

Būtina susitarti dėl bendro kandidato

Pirmoji apie tinkamiausio Lietuvos kandidato poreikį prakalbo Tėvynės sąjunga. Tik Tėvynės sąjunga, galvodama ne vien apie savo siaurus interesus, bet ir įvertinusi padėtį Lietuvoje, prakalbo ne apie savo kandidatą, o apie būtiną partijų susitarimą kelti ir remti vieną stiprų kandidatą.

Antradienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje opozicinės Tėvynės sąjungos lyderiui A. Kubiliui beliko tik apgailestauti, kad kairiųjų partijų, pirmiausia valdančiosios Lietuvos socialdemokratų partijos, ketinimai kelti savo kandidatus į prezidento postą laidoja viltis susitarti dėl bendro kandidato. Dėl šios priežasties savo kandidatą turės kelti ir centro dešinės atstovai.

A. Kubilius prognozavo, kad kairieji į prezidento postą kels ne tik vieną LSDP lyderių Č. Juršėną, bet ir narystę valdančiojoje Naujoje sąjungoje sustabdžiusį laikinąjį prezidentą Artūrą Paulauską, Valskiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos lyderę buvusią premjerę Kazimirą Prunskienę. “Mes, aišku, negalėsime paremti Č. Juršėno kandidatūros”, – sakė A. Kubilius.

Kol kas neaišku, ar pirmalaimiuose rinkimuose dalyvaus ir nušalintas prezidentas Rolandas Paksas. Net ir tuo atveju, jeigu R. Paksas rinkimuose nedalyvautų, A. Kubiliaus nuomone, partijoms reikia susitarti dėl bendro kandidato, kuris galėtų atkurti šalies autoritetą pasaulyje.

Tėvynės sąjunga savo žodį dėl kandidato tars bene paskutinė. Ji planuoja dėl kandidato apsispręsti ateinančių šeštadienį, tarybos posėdyje. Ji svarsto galimybę į prezidento postą iškelti kadenciją baigusį prezidentą Valdą Adamkū, kurio kandidatūrą ketina kelti ir opozicinė Liberalų ir centro sąjunga. Be V. Adamkaus, konservatorių lyderis A. Kubilius galimais kandidatais įvardijo buvusį vyriausiąjį euroderybininką Petrą Auštrevičių, finansų ministrę ir Lietuvos kandidatę į eurokomisarų Dalią Grybauskaitę.

Ši kandidatų kėlimo karštinė, žinoma, susijusi su partijų ketinimu prezidento rinkimus susieti su rinkimais į Europos Parlamentą. Geras partijos iškelto kandidato į prezidento postą debiutas padėtų partijai išsikovoti geresnius rezultatus Europarlamento rinkimuose.

Priešiškos jėgos turi pajėgų veikti

Deja, niekas nemąsto apie tai, kad tik per plauką įvykdyta apkalta Lietuvos nė kiek dar nenutolino nuo tų grėsmių ir jėgų, kurios yra suinteresuotos sukompromituoti ir užvaldyti Lietuvos aukščiausias valdžios instancijas.

Dabar jau kalbama, kad R. Pakso apkaltos metu tikriausiai buvo papiški ne 12 Seimo narių, kurie sugadino apkaltos biuletenius, bet dar daugiau. Vadinasi, Lietuvai priešiškos jėgos turi ir lėšų, ir intelektualinių pajėgų veikti.

Neišspręstas ir R. Pakso galimo kandidatavimo klausimas. Praėjusį antradienį Seimas svarstė V. Landsbergio ir A. Kubiliaus pasiūlymus pakeisti Seimo rinkimų įstatymą bent jau taip, kad po apkaltos nebūtų suteikta galimybė bent penkerius metus kandidatuoti. Šio įstatymo nuostatos galiotų ir prezidento rinkimams. Deja, griežtesnę A. Kubiliaus formuluotę, kaip prieštaraujančią Konstitucijai, Seimas po pateikimo atmetė.

Priminsiu, kad komisija rengti konstitucinėms pataisoms, kurios užkirstų susikompromitavusiems pareigūnams pretenduoti į prezidento postą, taip pat nieko neišsprendė. Socdemai daro viską, kad takelis į prezidentūrą R. Paksui būtų laisvas.

Taigi realiausia, kad antrame rinkimų ture, jei toks būtų, vėl gali rungtis V. Adamkus ir R. Paksas. Kodėl gi vėl negalėtų būti panaudotos juodosios technologijos?

Partijų susitarimas dėl bendro kandidato buvo būtinas. Deja, jau šiandien aišku, kad tokio Lietuva neturi. Vaidinimas tęsiasi.

Užsienyje

Jonas BALNIKAS

Griovimas iš vidaus

Įtakingas Didžiosios Britanijos laikraštis “The Economist” su nerimu pastebi, kad populistinės jėgos naujosiose NATO ir ES Rytų ir Vidurio Europos šalyse įgauna vis didesnį populiarumą ir kelia pavojų euroatlantinėms struktūroms. “The Economist” primena Lietuvos atvejį, kai buvo nušalintas prorusiškas prezidentas R. Paksas. Britų laikraštis taip pat rašo, kad Rusija per populistus, žadančius rinkėjams nerealius ir neįvykdomus dalykus, stengiasi ne tik kontroliuoti “artimojo užsienio”, tai yra buvusių komunistinių šalių, ekonomiką, bet ir iš vidaus griauti vidines NATO ir ES struktūras.

Ypač didelį nerimą kelia balandžio 17 d. įvyksiantis antrasis naujosios NATO narės Slovakijos prezidento rinkimų turas. Į šį turą pateko buvęs Slovakijos premjeras V. Mečiaras – buvęs boksininkas ir premjeras, kurio intelektas, anot Europos stebėtojų, žemesnis už vidutinį. V. Mečiaras yra aiškiai prorusiškai nusiteikęs ir jo ryšiai su Rusijos saugumo struktūromis, taip pat su nuskalstamu pasauliu puikiai žinomi Europoje ir pasaulyje. Pirmajame rinkimų ture V. Mečiaras gavo net 32,7 proc. Slovakijos rinkėjų balsų ir paneigė visas buvusias sociologines apklausas, kurios pranašavo pergalę dabar valdančios dešiniųjų koalicijos kandidatui – užsienio reikalų ministriui E. Kukanui, kuris yra aktyvus Slovakijos greitesnio įstojimo į euroatlantines struktūras šalininkas. Tuo tarpu V. Mečiaras ir kitas kairysis – jo partietis I. Gasparovičius, užėmęs antrąją vietą, yra aršūs euroskeptikai.

Nepaisant to, kad prezidento galios Slovakijoje gana ribotos, tačiau jis, kaip ir R. Paksas Lietuvoje, savo rinkimų kampanijoje naudojo ta pačia demagogija: pakelti atlyginimus, padidinti pensijas, peržiūrėti privatizavimo rezultatus, nubausti kaltuosius ir pan. Nesvarbu, kad pats Rusijos draugas yra išsipainiojęs į ne vieną korupcinę aferą. Todėl dešinioji Slovakijos, taip pat Vakarų Europos spauda rašo, jog be Maskvos rankos ir čia neapsieita. Beje, kai 1989 m. čekai ir slovakai kartu vertė komunistinį Čekoslovakijos režimą ir “akso-minės revoliucijos” nuotaikos Slovakijos sostinėje Bratislavoje buvo ne mažesnės nei Prahoje, niekas negalėjo net pagalvoti, jog netrukus būtų Slovakijos komunistai, tapę aršiais nacionalistais, ims kaltinti Čekiją Slovakijos okupacija! Tarp tokių rėksnių buvo ir V. Mečiaras. Prasidėjo mitingai ir demonstracijos, kur V. Mečiaras ir panašūs veikėjai iškelė šūkį: “Mes norime, kad Slovakijoje šeimininku būtų slovakas, o ne čekų okupantas”. Laikraščiai mirgėjo “sensa-

cingais” straipsniais, kuriuose buvo skelbiama, kad Slovakija prieš Antrojo pasaulinio karo tapo buvusio Čekoslovakijos prezidento Benešo ir Stalino suokalbio auka... Tas tarymas suokalbis buvo prilyginamas Molotovo-Ribentropo paktui.

Po Slovakijos atsiskyrimo nuo Čekijos tokie veikėjai kaip V. Mečiaras puikiai pasinaudojo didžiuliu ekonominiu nuosmukiu, neregėtu nusikaltamumo augimu bei panašiomis bėdomis, su kuriomis susidūrė visos pokomunistinės valstybės. Esant tokiai situacijai, visada jomis pasinaudoja V. Mečiaro tipo populistai. Beje, NATO šaltiniai praneša, jog tik dėl tokių politikų kaip V. Mečiaras, tuometinis Slovakijos premjeras, bei jo vyriausybės vidaus reikalų ministras Gustavas Krajčis Slovakija netapo NATO nare 1999 m., kai į Aljansą buvo priimtos Čekija, Lenkija ir Vengrija. 1997 m. Vladimiras Mečiaras buvo paskelbęs referendumą dėl Slovakijos narystės NATO, tačiau dėl grubaus klastojimo, kuriam vadovavo V. Mečiaro statytinis tuometinis vidaus reikalų ministras G. Krajčis, referendumas buvo pripažintas negaliojančiu. Tokiu būdu buvo užkirstas kelias Slovakijai tapti NATO nare.

Dabar NATO vadovybėje neslepia, kad V. Mečiaro, laimėjusio prezidento rinkimus, NATO neprileis prie slaptų Aljanso dokumentų. Tai būtų pirmas toks atvejis visoje NATO istorijoje. Todėl jau pasigirdo kalbų pačioje Slovakijoje ir Europoje, kad V. Mečiarui, laimėjusiam prezidento rinkimus, dešiniųjų parlamentas pasinaudodamas Lietuvos patirtimi gali iškelti nepasitikėjimo klausimą. O V. Mečiaro įvykdytų Konstitucijos ir įstatymų pažeidimų dar būnant Slovakijos premjeru daugiau nei pakanka.

Tokie procesai Lietuvoje ir Slovakijoje dar kartą akivaizdžiai parodo, kad Maskva, lyg ir susitaikiusi su NATO plėtra, deda visas pastangas paversti Aljansą ir išsiplėtusią Europos Sąjungą neveiksniu “diskusijų klubu”, nerandančiu bendros pozicijos svarbiausiais klausimais. Kaip pažymėjo Vilniaus universiteto Tarpautinių santykių ir politikos mokslų instituto doktorantas Tomas Janeliūnas, “jeigu ir taip susiskaldžiusią ES papildytų populistinių vyriausybių atstovai iš Vidurio Europos šalių, savotiški “politiniai chuliganai”, jai gali grėsti visiškai politinis nesuskalbinėjimas.” Deja, savųjų mečiarų, kaip ir Lenkijos leperų, turime ir Lietuvoje daugiau negu pakankamai. Užtenka paminėti R. Paksą, K. Prunskienę ar kitus populistus, kurie gauna rinkėjų paramą žarstydami pačius banaliausius pažadus.

Adomas LUKAŠEVIČIUS

Okupacija

Okupacija – tai lotynų kalbos žodis, reiškiantis kitos valstybės teritorijos užgrobigumą ir faktišką jos valdymą. Okupacijos režimas nustatytas Hagos 1899, 1907 m. ir Ženevos 1949 m. konvencijomis, pagal kurias numatyta okupuotos teritorijos gyventojų teisė likti ištikimiems savo valstybei. Konvencijos draudžia gyventojų iškėlimą iš jų gyvenamųjų vietų, gyventojų šaukimą karinėn tarnybon, kolektyvines bauses ir okupuotos teritorijos įtraukimą į okupuojančios valstybės sudėtį. Lietuva, patekusi į sovietinės valstybės okupaciją, patyrė didžiulius ne tik materialinius, moralinius, dvasinius, bet daugiausia fizinius nuostolius. Be jokio teisinio pagrindo buvo masiškai naikinami žmonės įvairiais būdais – žudomi, areštuojami ir išsiunčiami į sovietų įkurtus koncentracijos lagerius priverstiniam darbams anglių ir metalų kasyklose, miestų bei geležinkelinių statybose, miškų kirtimuose, žvejyboje pačiuose šiauriausiuose Rusijos pakraščiuose. Didžiulė žmonių dalis buvo ištremti su šeimomis – mažamečiais vaikais ir seneliais į Rusijos Sibiro rajonus priverstiniam darbams. Šimtai tūkstančių žmonių nužudyta, iškeldinta, ištremta, dalis pasitraukė siekdami išvengti sovietų smurto ir teroro. Nukentėjo beveik visi Lietuvos gyventojai: iš jų buvo atimta žemė, pastatai, gyvuliai, ūkio inventorių ir prievarta suvaryti į kolchozus, miestuose iš žmonių buvo atimti namai, butai, o juose apgyvendinti okupantai bei jų tarnai. Laimingai gyveno ir naudojos žmonių turto bolševikinė nomenklatura – valdininkija, kuriai buvo suteiktos dvidešimt keturios privilegijos, tarp jų – spec. parduotuvės, spec. ligoninės, spec. sanatorijos, spec. transportas, komunalinės paslaugos ir t.t. Tuo buvo grubiai pažeistos tarptautinės teisės normos, numatytos anksčiau paminėtose konvencijose. Sovietinė okupacija padarė didžiulę žalą Lietuvai ir jos piliečiams. Ši žala turi būti neatidėliotinai paskaičiuota ir išreikalauta iš Rusijos Federacijos. Tai tautos valia, pareikšta 1992 m. birželio 14 d. referendume “Dėl okupacinės kariuomenės išvedimo ir okupacinės žalos atlyginimo”. Okupacinė kariuomenė išvesta, o žala neišreikalauta. 1995 m. balandžio 5 d. Vyriausybė priėmė nutarimą ir sudarė komisiją žalai apskaičiuoti, tačiau iki galo pavedi-

mo neįvykdė ir rezultatų nepaskelbė. Lietuvos išlaisvinimo komiteto komisija nustatė, kad Lietuvai ir jos žmonėms padaryta žala sudaro 462 mlrd. JAV dolerių, įskaitant ir negautą naudą. Vėliau ši suma sumažinta iki 262 mlrd. JAV dolerių. Ji visiškai artima okupacinei žalai. Iki šiol nesudaryta vyriausybė komisija deryboms su Rusijos vyriausybė dėl žalos atlyginimo. 2000 m. birželio 13 d. Seimas priėmė įstatymą “Dėl okupacinės žalos atlyginimo Lietuvai ir jos žmonėms”. Laimėjus komunistams daugumą Seime ir sudarius sąjungą Vyriausybę šis įstatymas yra blokuojamas ir ne tik nevykdomas, bet buvusių “partorgų” ir “komsorgų” pastangomis grasinama jį atšaukti, jeigu tik bus keliamas klausimas dėl žalos atlyginimo. Jų nuomone, “nereikia gadinti santykių su Rusija”. Tarpusavio santykius sugadino ne Lietuva, o Sovietų sąjunga, kurios teises ir pareigas perėmė Rusija. Tad supranta, kad komunistams nepatogu reikalauti iš savo “globėjų” okupacinės žalos atlygino, juolab kad ta žala jų nedomina. Nepateisinamas keliaklupsčiavimas prieš Maskvos šeiminkus atiduodant Rusijos ambasadai Technikumo rūmus pačiame reprezentaciniame Vilniaus rajone – Žvėryne, nepareikiant pretenzijų dėl Lietuvos ambasados pastatų gražinimo Paryžiuje ir Romoje. Rusijos vyriausybė vengia derybų su Lietuva dėl žalos atlyginimo, tačiau pasikeitus politinei situacijai ir Lietuvai tapus NATO nare, o po mėnesio ir Europos Sąjungos nare galima tikėtis Europarlamento bei Jungtinių Tautų paramos.

Mūsų Respublika paskelbta demokratine valstybe, taigi jos valdymas priklauso nuo tautos valios. Išreikalavus Lietuvai teisėtai priklausančią okupacinę žalą, žmonėms būtų išmokėtos kompensacijos, o valstybė galėtų pakankamai sukurti darbo vietų be užsienio investicijų paramos. Artėja Seimo rinkimai ir jau dabar Vyriausybė bando žmonėms pamesti jauką pridėdama priepensijų po keletą litų. Tai ryški apgaulė. Žmonės turėtų būti ryžtingi ir pareikalauti savo teisių dėl žalos atlyginimo, nes mes dalyvaujame valstybės valdyme tik per Seimo rinkimus ir privalome išsirinkti tokius atstovus aukščiausiosios valdžios institucijose, kurie vykdys tautos valią.

Televizijos laidų barškalai

Pastaraisiais mėnesiais televizijos debatų laidas stebintiems turi atrodyti, jog “kažkas ne taip”, jei jose nepasirodo du lyg etatiniai triukšmingi TV artistai – Rolandas Pavilionis ir Julius Veselka. Šalia ar už jų dažniausiai pasodinamas ir koks nors savo kruvinu komunistinio režimo paveldu besididžiuojantis senbolševikis. Na, ir prasideda agitpropinis barškėjimas, skirtas nuslopinti tiesą, faktus ir logiką.

Nestebina, žinoma, tokių laidų vadovų “lygybės principo” nepaisymas, jei laidos tikslas yra triukšmas ir kalbos akrobatika. Tačiau stebina kitų debatų dalyvių abejingumas tam, kad didžiąją laidos laiko dalį užgrobia J.Veselka ar R.Pavilionis, o kitiems dalyviams paliekamas tik statistų vaidmuo.

Sunku suvokti, ar toks nesuvaldymas savos kalbos ir net nuolatinis įsiterpimas į bandančius irgi kalbėti oponentų pasisakymus (lyg tiesa kaip yla bakštytų į kurią nors kūno dalį) yra liguista būseną ar geros treniruotės padarinys. Tai neseniai ypač išryškėjo dviejose laidose. “Koridoje” J.Veselka paskaitė litaniją gėrybių, patirtų raudonajame “rojuje”, o prof. R.Pavilionis nesugebėjo užsičiaupti net paprastai civilizuotame “Spaudos klube”.

Tai priminė kažkur girdėtą dviejų ligų palyginimą: kai skrandis apnuodijamas sušvinkusiu maistu, kai kas negali sutvartyti savo vidurių, o kai smegenys apnuodijamos sušvinkusiomis idėjomis, kai kas negali sutvartyti savo burnos. Nejaugi todėl ir laidos oponentai bei TV žiūrovai taip dažnai yra verčiami klausytis žodinių barškelių barškėjimo.

Mano vaikystės metais kaimo nebuvo parduotuvė su stulbinama gausybe žaislų. “Nuostabūs” žaislai būdavo tai, ką sugebėjo padaryti adata, yla ar peiliukas. Berniukai ypač didžiavosi barškalu. Tai buvo aplink išraižytą medinį būgnelį sukamas rėmelis su per būgnelio rėžius barškančiu mediniu liežuveliu. Nesitikėjau, kad senatvėje teks susidurti su dideli triukšmą be melodijos keliančiais intelektualiniais barškalais.

Kaip prof. Edvardas Gudavičius teisingai nurodė, Lietuvoje net okupacijos metu užteko J.Veselkos tėvų kartos Pirmojoje Respublikoje sukurtos gerovės. Nepamirština ir tai, kad tėvynėje paliktieji – teisėtai ar ne – gyveno išvežtųjų ir nužudytųjų statybose namuose ir butuose, naudojami jų manta ir kitokiu palikimu. Ar ilgai galėjo to pakakti, kai buvo užsiminėjama daugiausiai tik “socializmo statyba”?

Nekalbama ir apie tai, kad okupuotos Lietuvos gerovę pakėlė ir antplūdis siuntinių iš tautiečių išėivių Amerikoje, Kanadoje, Australijoje, Vakarų Europoje. Mano žmonos jauna giminitė gavusi porą suknelių turėjo kuo apsirengti, kad galėtų važiuoti mokytis į Maskvą. Ap-

sukri ir taupi žmonos motina net grįžusi iš tremties Komijoje įsigijo Kretingoje namelį. Tačiau kiauram stogui užlopyti prireikė pagal komisaro žmonos užsakymą iš Amerikos atsiųstos proginės juodos šifoninės suknelės. O ar buvo “laisvas gydymas” be “blato”. Vien už vaistus? Tai komisarienei, ko gero, dabar “blogiau gyventi”. O gal taip pat gerai dabartinių pensininkų ir skurdžių sąskaiton?

Savo archyve užtikau įdomią sovietinės “gerovės” statistiką. JAV armijos žvalgybos specialistas Tery Van Vyncktas 1985m. paskelbė palyginimą tarp “ruso” ir amerikiečio darbo laiko kai kuriems dalykams pirkti (žr. lentelę).

Pagaliau, įvairūs veselkos, pavilioniai turėtų žinoti, kad visišką aprūpinimą ir dabar Lietuvos Antrojoje Respublikoje gauna kalėjimų gyventojai, kaip ir SSRS, “pažangiausioje demokratiijoje”, gaudavo sovietinio didžiojo kalėjimo už Geležinės Uždangos kaliniai – sovietiniai piliečiai. Tačiau negirdėti, kad būtų daug savanorių tapti viskuo aprūpintais kaliniams.

Tad būtų gerai, jei vyrų TV diskusinės laidos be intelektualinių barškelių triukšmo.

Pirkiny	“Rusui”	Amerikiečiui
Pora batų	38 valandos	2 valandos
Duonos kepalas	2 ½ valandos	5 minutės
Svaras vinių	6 valandos	8 minutės
Šeimos automobilis	9 metus	4 mėnesius
“Station Wagon” “džinsai”	11 valandų	1 valanda
Tuzinas kiaušinių	7 valandos	9 minutės
19 colių spalvotas TV “Kondominiumas”-prabangus būstas dangoraižyje, gražioje vietoje	2 metus	2 savaitės
	400 metų	20 metų

Apklauso rezultatai

Tėvynės sąjungos užsakymu visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro “Vilmorus” balandžio 3–4 d. atliktos apklausos rezultatai parodė, kad prieš laikiniuose Lietuvos prezidento rinkimuose Rolandas Paksas neturi galimybių būti dar kartą išrinktas šalies prezidentu.

Apklausa parodė, kad didžiausius šansus būti išrinktas prezidentu turi kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus.

Į klausimą, už kurį kandidatą balsuotų, jeigu antrajame rinkimų ture dalyvautų

V.Adamkus ir R.Paksas, 50,7 proc. respondentų atsakė, kad rinktųsi V.Adamkų ir tik 26,4 proc. – R.Paksą. Vasario pabaigoje TS užsakymu atliktoje apklausoje atsakdami į tą patį klausimą 45,4 proc. respondentų atsakė, kad rinktųsi V.Adamkų, o R.Paksą būtų rinkęsi 33,4 proc.

Labai panašiai rinkėjai balsuotų ir tuo atveju, jeigu reiktų rinktis tarp A.Brazausko (49,9 proc.) ir R.Pakso (24 proc.). Prieš R.Paksą pirmuotų ir A.Paulauskas, kuris surinktų 36,9 proc. ir

pirmą kartą apklausose dėl prezidento rinkimų paminėta Dalia Grybauskaitė (34,3 proc.), o R.Paksas tesurinktų tuos pačius 28 proc.

R.Pakso pavardę pateikus ir prieš kitus apklausoje paminėtus kandidatus pasirodė, kad jis surinktų ne daugiau 29 proc. rinkėjų balsų.

Taigi “Vilmorus” atliktas tyrimas parodė, kad bet kuris didžiausių politinių partijų paremtas ir rinkėjams pristatytas kandidatas gali laimėti prieš R.Pakso kandidatūrą, o V.Adamkus ir A.Brazauskas – jau pirmajame ture.

Rezultatai džiugina

Jau septintą kartą Jonavos rajono moksleiviai dalyvavo viktorinoje tema "Žmogaus likimas Lietuvos istorijos sukuriuose", "Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę?" ir "Lietuvos laisvės kovų ir kančių istorija". Renginį organizavo Jonavos rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyresn. specialistė Danguolė Deikienė.

Viktorina vyko dviem etapais. Pirmajame (sausio 20 d.) - rašinio konkurse dalyvavo tik 5 moksleiviai. Rašinius vertino LPKTS Jonavos sk. pirmininkė V. Gabužienė, "Lietavos" pagr. mokyklos lietuvių kalbos mokytoja Elytė Kilijonienė, Jeronimo Ralio vid. mokyklos lietuvių kalbos vyresn. mokytoja Vida Arlauskienė.

Rašinio konkursą laimėjo buvusios tremtinės vaikaitė, Senamiesčio gimnazijos moksleivė Ieva Dambrauskaitė, Jonavos J.Vareikio pagr. mokyklos moksleivė, laisvės kovų dalyvio vaikaitė Rasa Maslenikova ir Žeimių vid. mokyklos moksleiviai - Linda Laivaitė bei Mindaugas Chaladauskas. Ypač vertas dėmesio rašinys "Mokytojų šeimos tragedija". Šis ir kiti bus pristatyti respublikiniam konkursui.

Antrojo etapo metu viktorinoje moksleiviai turėjo atsakyti į klausimus raštu, išspręsti kryžiažodžius apie Lietuvos kariuomenę bei Lietuvos laisvės, kovų ir kančių istoriją. Vertinimo komisija: komisijos pirmininkas mjr. Algirdas Genys, Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomojo pulko I mokomojo bataliono vadas, nariai - kpt. Albinas Šumskas, vyr. lt. Gintaras Skorupskis, vyr. lt. Gediminas Dovydasas ir Albina Jefimenko. Pastaroji - DLK Algirdo motorizuotojo pėstininkų bataliono ramovės bibliotekininkė.

Nugalėtoja tapo Upninkų pagr. mokyklos moksleivė Dovilė Galaunytė, antrą vietą užėmė Jonavos Senamiesčio gimnazijos moksleivis Marius Giedraitis, trečioji vieta teko šios gimnazijos moksleiviui Giedriui Liutkevičiui. Trečiajame viktorinos etape dalyvaus Dovilė Galaunytė.

Nugalėtojams diplomus ir vertingas knygas įteikė mjr. Algirdas Genys bei LPKTS Jonavos sk. pirmininkė. Pasveikinime ir įteikėme knygas moksleiviams, kurie parašė geriausius rašinius. Džiugu, kad jaunoji karta domisi Lietuvos istorija, ypač nuožmiu partizaninės kovos laikotarpiu.
Veronika GABUŽIENĖ

Prieš 60 metų Lietuvoje dėjos kraupūs dalykai: partizaninis karas, tremtis, žudynės... Žmonių, gyvenusių tremtyje, kančias ir skausmą galime tik įsivaizduoti skaitydami jų atsiminimus, poezijos posmus, kuriuose - didžiulis sielvartas ir dar didesnė meilė Tėvynei. Mes galime juos užjausti, galime keikti kaltininkus, tačiau iš tiesų mes nesugebėsime iki galo suvokti šių žmonių kančios.

Birželio 14-oji reikšminga ir mūsų - Žeimių vid. mokyklos istorijoje. Tą dieną Žeimių pradinės mokyklos mokytojas ir jo šeima tapo kone pačiomis pirmosiomis šio kraupaus nusikaltimo aukomis.

1936-1941 m. Žeimių prad. mokyklos vedėju dirbo mokytojas Jonas Garbšys. Jis gimė Zarasų aps. Salako valsč. Vyželių k. Garbšių šeimoje augo keturi vaikai: Jonas ir trys seserys - Ona, Veronika ir Elena. Nors tėvai vertėsi sunkiai, Joną, kaip gabų vaiką, leido į mokslus. Tėviškeje, ganydamas gyvulius, jis vaikščiodavo su knyga rankose - ruošdavosi pamokoms. Egzaminus laikydavo eksternu. Taip būsimasis mokytojas baigė Zarasų gimnaziją. Baigęs mokslus dirbo Užvenčių prad. mokykloje (Ignalinos r.). Vėliau Jonas Garbšys buvo iškeltas dirbti į Daugailių valsč. mokyklą (Utenos aps.). (...)

1941-ųjų birželio 14-ąją, prasidėjus masiniams trėmimams, mokytojai J. ir M. Garbšiai atsidadė tarp pirmųjų, patyrusių siaubingą okupantų represijas. Tarp vietinių gyventojų atsirado tokių, kuriems nepatiko išsilavinusio mokytojo, doro kataliko, vadovavusio šauliams, skleidžiamos patriotinės antibolševikinės mintys. Tai buvo žmogus, kuris suvokė savo pareigą ir vykdė ją nesislėpdamas, nesigėdydamas, skatino ir savo mokinius mylėti Lietuvą, gerbti jos praeitį.

Jonas Garbšys nujautė galimus žmonių trėmimus. Nujautė ir tai, kad pirmiausia bus tremiami tie, kurie turi bolševikus viliojančio turto, priklauso įvairioms "priešvalstybinėms" organizacijoms ar partijoms. Iš kilo grėsmė nebe pirmus metus dirbantiems mokytojams, gydytojams, kitiems inteligentams. Baimindamasis baisios lemties, mokytojas J. Garbšys 1941-ųjų birželio 13 d. pasiprašė į nakvynės pas savo bičiulį - jauną pirmus metus dirbantį Lie-

Mokytojų šeimos tragedija

Spausdiname Jonavos r. Žeimių vid. mokyklos 12 kl. mokinių Lindos LAIVAITĖS ir Mindaugo CHALADAUSKO sutrumpintą rašinį (mokyt. Ramutė Dailidienė)

pių mokytoją Vincą Vabalą. (...)

Liepiuose J. Garbšys pasirodė birželio 13-osios pavaikarę. Nakvodamas ne namie mokytojas tikėjosi išvengti suėmimo. Dėl namuose likusios žmonos Marijos ir pusantrų metų dukrelės Gražinutės vyras jaudinosi, bet tikėjosi, kad joms nieko neatsitiks - sribai neradę jo namuose paprasčiausiai išeis. Kas gi skriaus nekaltus? Deja... Liepiuose abu su V. Vabalu pavalgė vakarienę ir

Nuotr. Marija ir Jonas Garbšiai

miegoti nuėjo tik po vidurnakčio - labai ilgai kalbėjosi ir vis apie tą patį - apie galimą areštą ir išsigelbėjimą. (...) Abu miegojo skirtinguose Liepių mokykloje buvusiuose butuose. V. Vabalas užsnūdo tik paryčiui. Pro miegus išgirdo trankant duris. Iš pradžių kumščiais, o vėliau ir šautuvų buožėmis. Daužydami rusiškai šaukė: "Niekše, atidaryk greičiau! Jei ne, lįsim pro langą ir abu nudėsime vietoj." (...)

Abu pakeltomis rankomis išvarė į lauką - pirmą J. Garbšį, po to V. Vabalą. Kai vienas iš kariškių, kuris varėsi J. Garbšį, buvo netoli sunkvežimio ir rankos mostu paliepė į jį lipti, mokytojas staug griebė jam už rankos - norėjo atimti ginklą ir pabėgti. Jono Garbšio mėginimas pabėgti nepavyko - iš paskos ėję enkavedistai iššovė. Kulka pataikė mokytojui tiesiai į galvą, jis sukniubo. Griūdamas Garbšys savo krauju aptaškė netoliese stovėjusį iš siaubo sustingusį Vabalą. Šis pamatęs draugo mirtį laukė antro šūvio, kuris turėjo pribaugti ir jį patį, bet sribai nešovė, kažko dėsė. Vincui Vabalui buvo skirta kitokia lemtis.

Ant žemės be sąmonės gulintį J. Garbšį pakėlė du vyrai - vienas už plaukų, kitas už kojų - ir tartum bulvių maišą įsiūbavo ir ėmetė į sunkvežimį. Medinės kėbulo

lentos nusidažė krauju.

V. Vabalas buvo supančiotas grandine nuo šulinio bei įmestas į sunkvežimio kėbulą greta J. Garbšio. Į sunkvežimį sulipus visiems ginkluotiems vyrams, duobėtu kaimo keliu jie pajudėjo Žeimių miestelio link. Šios kelionės metu V. Vabalas pastebėjo, kad nors mokytojas be sąmonės, bet alsuoja. Galvoje žaibo greitumu blykstelėjo mintis, kad Garbšiui dar pavyks išsikapstyti.

Sunkvežimis sustojo prie Žeimių mokyklos. Neišsipildė mokytojo J. Garbšio lūkesčiai dėl nekaltųjų neliečiomybės, nes sužvėrėjusiems budeliams negaliojo jokios moralinės normos. Grandine supančiotą V. Vabalą kariškiai nusivarė į mokykloje buvusį Garbšių butą. Ten pastatė veidu į sieną, liepė nejudėti ir nesidairyti. Pasigir-

do vaiko klyksmas, Marijos Garbšienės verksmas, varstomų durų girgždesys. Enkavedistai leido nelaimingosioms pasiimti keletą daiktų... Netrukus visi trys - V. Vabalas, M. Garbšienė ir jos mažametė dukrelė Gražina - buvo susodinti į tą patį sunkvežimį, kuriame be sąmonės neseniai gulėjo mokytojas Garbšys. Dabar jo ten nebebuvo - ant medinių kėbulo lentų raudonavo didžiulė kraujo dėmė. Tik po kurio laiko paaiškėjo, kad leisgyvis mokytojas buvo įmestas į žvyruobę už mokyklos. Netrukus prie jo prisistatė žydėlis (buvęs mokytojo mokinys) ir auliniu batu tol spardė savo mokytojo galvą, kol įsitikino, jog šis "liaudies priešas" tikrai nebegyvas. Mokytojas sukepusiomis lūpomis savo mokinio prašė vandens, o pagirdytas buvo žvyru ir spyriais į galvą...

Sunkvežimis su trimis nelaimingaisiais važiavo Kėdainių link. Prie kažkokio namo V. Vabalas buvo išlaidintas, o sunkvežimis su nėsčia Jono Garbšio žmona bei pusantrų metų dukrele nuvažiavo toliau. Vėliau paaiškėjo, kad jos buvo nuvežtos į traukinių stotį ir, kaip daugelis kitų, susodintos į gyvulinis vagonus. (...)

Kol V. Vabalas buvo tardomas NKVD rūsiuose, vargšė mokytojo Garbšio žmona ir maža dukrelė gyvu-

liniame vagonė buvo išvežtos į Altajaus kraštą. Ten tais pačiais metais badu mirė vos kelių mėnesių amžiaus jau tremty gimęs Garbšių sūnus Jonas ir jų dukrelė Gražina. 1942-1947 m. Marija Garbšienė gyveno tremty, Trofimovske (Jakutija), o nuo 1947 m. - Jakutske. 1956 m. M. Garbšienė buvo paleista, namo grįžo palikusi svetimame krašte abu savo badu mirusius vaikus, praradusi sveikatą, tremtyje išgyvenusi 15 ilgų ir kupinų kančios metų, palūžusi. Grįžo į gimtąjį Daugailių kaimą taip ir nežinodama savo mylimo vyro likimo. Ilgai manė, kad jis kur kitur ištremtas, nes daugelio šeimų vyrai buvo atskirti ir išvežti kitur. Su ašaromis akyse ir begalinės kančios kupinu balsu ji pasakodavo gimnainaičiams apie gyvenimą "kuroorte": "Mus ištremė prie ledynotojo Jenisejaus ir parodė: "Traukit iš upės apledėjusius rąstus ir statykit barakus, gyvenkit ir dirbkit, o ne - tai padvėsit!" Pastėrusiomis akimis žiūrėdavo į iš Sibiro parsivežtą nuotrauką, kurioje - pašarvoti, skuduruose suvynioti iš karto du lavonėliai - dvejų metų dukrelė ir vos dviejų mėnesių sūnelis. Marija Garbšienė, viena iš pirmųjų tragiškų 1941-ųjų birželio 14-osios aukų, išgyveno iki 1982 m. Mirė ir palaidota Daugailiuose.

Mokytojo Jono Garbšio, nušauto suėmimo metu, palaikai dabar ilsisi Švendriškių kaimo kapinaitėse (Ignalinos r.) - tuo pasirūpino jo artimieji, o ypač sesuo Ona, kuri vargais negalais dar 1941 m. žemiškių padedama pasirūpino brolio Amžinojo poilsio vieta. Prieš tai sribų žvyruobėje užkastus mokytojo palaikus kas naktį lankydavo buvę jo mokiniai, palikdavo ten gėlių, todėl po kelių dienų sribai iškasė J. Garbšio kūną ir paguldė į lovį, skirtą gyvulių pašarui laikyti, užkasė neveikiančiose Žeimių kapinėse. (...)

Prabėgus daugeliui metų po mokytojo žūties, 1996 m. prie Žeimių vid. mokyklos sienos buvo prikalta memorialinė lenta, skirta mokytojo Jono Garbšio atminimui. 1996 m. birželio 14 d. prie šios lentos tų metų dešimto- kams buvo įteikti pagrindinės mokyklos baigimo pažymėjimai. Tais pačiais metais prie mokyklos J. Garbšio atminimui buvo pasodinti trys ąžuoliukai - stiprybės, ilgaamžiškumo simbolis...

Susivienijimo link

Balandžio 3 d. į LPKTS Marijampolės sk. ataskaitinį susirinkimą atvyko 173 delegatai (atstovaujantys daugiau kaip 500 narių, mokančių nario mokestį).

Skyriaus pirmininkas V. Raibikis sakė, kad praėjusiais metais pastatyti paminklai žuvusiems rezistentams Skardupiuose, Paežerėliuose, Rūdelėje, Žiūriuose-Gudeliuose, Sūsninkų miške. Juos statant darbavosi R. Rusteika, B. Jungaitis ir kiti. Pastatytas paminklas ir Marijampolėje. Dėl jo statymo vyko tikros "batalijos". Valdžioje esantys "oponentai" siūlė paminklui miesto pakraščius arba kitus miestelius, "bet po 14 nepriklausomybės metų privalėjome pagaliau išeiti iš krūmų". Į paminklo pašventinimo iškilmes susirinko tiek žmonių, kad apskrities viršininkas pripažino tokio

žmonių antplūdžio čia nematęs nuo Atgimimo laikų.

Netrukus Marijampolėje bus dar keletas susibūrimų ir susirinkimų: gegužės 8 d. įvyks jungiamasis susirinkimas su Tėvynės sąjungos vietos skyriumi, o birželio 5-6 dienomis vyks 7-oji dainų šventė "Leiskit į Tėvynę".

Kalbėjusiųjų nuomone, šie metai bus reikšmingi Tėvynės ateičiai – dviejų giminingų partijų susijungimas daug prisidės tą ateitį nulimiant. "Mes juk turime tvirtą lietuvišką stuburą, esame mažiausiai sovietizmo pažeisti". Tolesnę veiklą reikia pradėti nuo savo vaikų – jei vaikai neseks mūsų pėdomis, gali užželti žole mūsų pastatyti paminklai... Gydytojos B. Kažemėkaitės nuomone, dešiniųjų veiklą stabdo "tas prakeiktas nuolankumas". Būtinai didesnis ryžtas

varžantis su oponentais, kurie dirba naudodamiesi "sovietinio saugumo metodais".

Susijungimui su konservatoriais pritarė visi susirinkimo dalyviai. Jei skyriuje atsiras dėl to abejojančių, jie galės apsispręsti iki 2006 m. vasario mėnesio.

Po susirinkimo daugelis nuėjo į kino teatrą, kur buvo rodomas filmas "Vieni vieni". Prodiuseris V. Vilimas žiūrovus pasveikino su 60 metų laukta švente – įstojimu į Vakarų šalių gynybos sąjungą, po to papasakojo filmo kūrimo istoriją. V. Vilimas prisiminė nesena viešnagę Vašingtone, kur po šio filmo pristatymo daugelis Amerikos lietuvių pirmą kartą sužinojo, kad Lietuva devynerius metus kovavo prieš sovietinį monstrą, ir apie tai, kad 50 metų mums buvo "plaučiamos smegenys", mat sovietinis genocidas daug kur tebėra tabu.

(keliamą į 7 psl.)

Zenonas BINDOKAS

Tremties vieta – Bodaibas

Jau ne kartą buvo rašyta apie tremtį, tačiau kiekvieno patirta skriauda yra kitokia ir kiekvienas rašo apie tai, kas jam svarbiausia. Aš papasakosiu apie tas vietas, kur lietuvių koja, be manęs ir mano šeimos, nestovėjo, ir apie tai, kaip aš mačiau Sibirą net 4 kartus – tremtinio ir turistų akimis.

"Vaikai, bučiuokit žemelę..."

Areštavo visą šeimą – tėvus ir 3 vaikus 1949 04 12. Pagrindas – "buožės". Pirmąją naktį pernakvojom Kalvarijos klebonijoje. Kitą dieną kvietė pagal pavardes, o lauke jau laukė sunkvežimiai. Į vieną jų sukrovėm daiktus. Mama prieš įlipant į sunkvežimį su ašaromis sakė: "Vaikai, bučiuokite šią žemelę, kurią kažin ar daugiau pamatysit..." Stotyje jau buvo paruošti du vagonai, iš kurių tik ką iškrauta akmens anglis. Krovėmės daiktus ant tų suodinių grindų, įsitaissėme vagono kampelyje, nes tuoj pat buvo atvežta ir į vagoną sutalpinta apie 20-25 žmonių. Durys iš lauko užtrenktos, po kiek laiko vagonai prikabinoti prie garvežio ir pajudėjome nežinia kur. Po paros pasiekėme Šiaulius. Buvo juoda ne tik mūsų manta, bet kaip velniai ar negrai atrodėme ir mes patys.

Šiauliuose suvežė į kažkokią didelę patalpą – gal mokyklą. Apsiprausėme, tačiau drabužių negalėjome iš-

1952 m. Amalykas. Z. Bindoko nuotr.

sivalyti. Atėjo sekmadienis, balandžio 18-oji – šv. Velykos. Tai buvo pačios nykiausios šv. Velykos mano gyvenime. Vietoj gražių šventinių iškilmių – nerami tyla. Daug kam tariant maldos žodžius iš akių biro karčios ašaros. Tuoj po tos liūdnošs šventės išgirdome naują žinią – krautis daiktus į sunkvežimius. Visus nuvežė į specialiai paruoštus vagonus, kurių galuose – lentiniai gultai, lan-

geliai, apkalstyti geležiniais virbais.

Per Latviją, šiaurine puse apvažiuodami Maskvą, per Uralą pasiekėme Omską.

Ten visus varė į pirtį. Po pirties nuvežė į vasarinius barakus, kur teko išbūti keletą dienų. Iš ten dalis viengungių, kurie norėjo, buvo išskraidinti lėktuvais. Kartu su mumis važiavo ir žydų – gal apie 20-25. Jie buvo gerai nusiteikę, daiktai supakuoti į gražius kelioninius lagaminus, ne taip kaip mūsų: maišuose, paklodėse. Jie taip pat išskrido lėktuvais.

Ištremti visam laikui

Vėliau mus nuvežė ant Angaros kranto ir susodino į didelę baržą. Plaukėme iki Zajarsko, ten vėl sodino į sunkvežimius ir vežė iki Lenos. Kelias buvo nelengvas – tai kilome į kalną, tai leidomės žemyn. Gražiai pavasario rūbu pasipuošę žaliavo kloniai, o kalnų aukštumose dar baltavo sniegas. Pasiekusius Leną, netoli Ust Kuto, išlaipino, o po dienos atplaukė garlaivis su dviem baržomis.

(B.d.)

LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Ona Bubnienė-Čeplaitė, ryšininkė, Marijampolės aps. ir valsč. 1945-1951 m.

Povilas Budrevičius (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Viešintų valsč. 1941 06 22-28

Marija Buinauskienė-Daminaitė, ryšininkė, Marijampolės aps. ir valsč. Tauro apyg. Geležinio Vilko rinkt. 1946-1951 m.

Ona Bujokienė-Vaičiūnaitė, ryšininkė, Panevėžio aps. Vaidoklių valsč. 1945-1950 m.

Vladas Buklierius, partizanas, Lazdijų aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Boleslovas (Bolius) Buožys (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Musninkų valsč. Slyvos būrys 1944-1947 m.

Jonas Burokas, pogr. spaudos leidėjas, Ukmergė 1957-1975 m.

Antanas Černevičius (po mirties), rėmėjas, Alytaus aps. Birštono valsč. 1944 01 – 1944 10

Juozapas (Juozas) Činikas (po mirties), rėmėjas, Panevėžio aps. Ramygalos valsč. 1950-1951 m.

Antanas Kęstutis Darinskas, pogr. organ. narys, Panevėžio aps. Miežiškių valsč. 1954-1957 m.

Jonas Daukantas (po mirties), sukilimo dalyvis, Mažeikių aps. Tirkšlių valsč. 1941 06 22-28

Pranciškus (Pranas) Domkus (po mirties), sukilimo dalyvis, Šiaulių aps. Tryškių valsč. 1941 06 22-28

Birutė Eigirdienė-Maciulevičiūtė, ryšininkė, Alytaus aps. ir valsč. 1945-1949 m.

Grażina Vanda Gasienė-Ramonaitė, ryšininkė, Utenos aps. Molėtų valsč. 1944-1952 m.

Emilijonas Gylys (po mirties), ryšininkas, Jurbarko aps. ir valsč. 1945-1950 m.

Jaronimas Glemža (po mirties), rėmėjas, Biržų aps. Vabalninko valsč. 1944-1949 m.

Stefanija Glemžienė-Kazilionytė (po mirties), rėmėja, Biržų aps. Vabalninko valsč. 1944-1949 m.

Albinas Godliauskas (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Siesikų valsč. 1944-1945 m.

Petras Godliauskas (po mirties), ryšininkas, Panevėžio aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Kazimira (Kazimiera) Godliauskienė-Ambrozevičiūtė (po mirties), ryšininkė, Panevėžio aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Povilas Petras Grigaitis, ry-

šininkas, Plungės aps. ir valsč. 1946-1952 m.

Ona Griškaitienė-Čiraitė, ryšininkė, Varėnos aps. ir valsč. 1945-1959 m.

Juozas Grybauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Kėdainių aps. Gudžiūnų valsč. 1941 06 22-28

Justinas Kazimieras Grumadas (po mirties), partizanas, Kauno aps. Raudondvario valsč. 1944-1949 m.

Mykolas Gudauskas (po mirties), partizanas, Kretingos aps. Endriejavo valsč. 1945-1946 m.

Jonas Jacevičius (po mirties), partizanas, Anykščių aps. ir valsč. 1944 08 – 1944 10

Antanas Janeliūnas (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Naujamiesčio valsč. 1941 06 22-28

Bronius Jankauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28

Bronė Janulionienė-Vytaitė, ryšininkė, Utenos aps. ir valsč. Vytauto apyg. Liūto rinkt. Klajūno būrys 1944-1949 m.

Adomas Jaruševičius (po mirties), ryšininkas, Alytaus aps. ir valsč. 1944-1945 m.

Stefa Jonušienė-Rimeikytė, ryšininkė, Telšių aps. Luokės valsč. 1944-1950 m.

Petras Juzėnas (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Pušaloto valsč. 1941 06 22-28

Leonas Kaminskis (po mirties), partizanas, Raseinių aps. ir valsč. Kęstučio apyg. Mindaugo būrys 1950-1951 m.

Jonas Karabinas (po mirties), partizanas, Raseinių aps. Girkalnio valsč. 1944 09 – 1944 12

Adelė Karevičienė (po mirties), partizanas, Varėnos aps. Rudnios valsč. Dainavos apyg. 1947-1949 m.

Jonas Karevičius (po mirties), partizanas, Varėnos aps. Rudnios valsč. Dainavos apyg. Vytauto grupė 1947-1949 m.

Juozapas Kartanas (po mirties), sukilimo dalyvis, Kėdainių aps. ir valsč. 1941 06 22-28

Vincas Kašėta, ryšininkas, Alytaus aps. ir valsč. 1948-1952 m.

Kazimieras (Kazys) Kaupas (po mirties), sukilimo dalyvis, Kretingos aps. Skuodo valsč. 1941 06 22-28

(B.d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. (8-5) 2314157.

Susivienijimo link

(atkelta iš 6 psl.)

Filmo projekto pradžia - 1989 metai. Iš pradžių buvo sukurtas 52 min. trukmės filmas "Naktis Lietuvoje", paremtas partizanų ryšininkės iš Suvalkijos Mortos Linkaitės prisiminimais. Po to imtasi kurti vaidybinį filmą. Tyla, spengusi 60 metų, nutraukta. Marijampolės savivaldybė 2000 metais tapo garantu filmo kūrimui paimtai paskolai, daug padėjo Amerikos lietuviai. Aktoriai filmavosi iš entuziazmo - pinigų honorara-

rams juk nebuvo. Filmas pastatytas turint tik trečdalį reikalingų lėšų. Filmą konsultavo NATO specialistai - tai buvo garantas, kad niekas neišdrįs filmo kūrimo sustabdyti. Dabar "Vieni vieni" Lietuvos kino teatruose pagal žiūrovų lankomumą išlaiko pačius aukščiausius reitingus.

Amerikoje buvo kalbama ir apie tai, kad reikia kurti dar vieną filmą - apie lietuvius Sibire. Istorijos vadovėliai ilgai tylėjo apie tai, kad mūsų žmonės buvo tremiami į Sibirą ir

kad vyko partizaninis karas. Ir šiuo metu šiai kovai skirta tik viena pamoka per visą vidurinės mokyklos mokymo kursą. Algimantui Lelešui iš Kazlų Rūdos pavyko "prastumti" keletą straipsnių į laikraščius, kur jis nurodė patriotinio auklėjimo mokyklose (turbūt tiksliau - vadovėliuose ir mokymo programose) nepakankamumą. LPKTS Marijampolės sk. susirinkimas priimtoje rezoliucijoje pritarė A. Lelešiaus iniciatyvai.

Aleksandras JAKUBONIS

Skelbimai

Rygos nacionalinė opera

Gegužės 8 d. (šeštadienis) baletas "Tango. Šokis. Dabartis".
Gegužės 22 d. (šeštadienis) D. Pučinio opera "Bohema".
Bilietai kainos - 24 Lt, 30 Lt.

Maskvos Stanislavskio ir Nemirovičiaus-Dančenkos muzikinio teatro gastrolės.

Birželio 12 d. (šeštadienis) S. Prokofjevo opera "Sužadėtuves vienuolyne".

Birželio 13 d. (sekmadienis) D. Pučinio opera "Madam Baterflai".

Bilietai kainos - 48 Lt.

Kelionė ir ekskursija po Rygos senamiestį - 58 Lt. Buvusiems tremtiniams ir politiniams kaliniams, jų šeimų nariams - 10 proc. nuolaida kelionei.

Registruojame iki balandžio 28 d. Kreiptis tel. (8-689) 54571, (8-672) 68718, (8-37) 205482 - nuo 9 iki 15 val. Faksas (8-37) 224469, el.p. cepuarniene@delfi.lt

Kviečiame keliauti!

Balandžio 24 d. 8 val. "Abipus Nemuno". Du asmeniniai muziejai. Panemunės dvarai. Vytėnų ir Raudonės pilys. Veliuona. Palemono kapas ir kt. Kaina 31 Lt.

Balandžio 17, 24 d. Ryga - "Livu" akvaparkas Jūrmaloje - 2 val. arba Akvalandija - 4 val. (1 d.). Kaina - 55 Lt.

Balandžio 17, 24 d. Ryga - Rundalės rūmai - "Livu" akvaparkas - Akvalandija - Motorsmuzeum - Sigulda (latviškoji Kernavė) (2 d.). Nakvynė Jūrmaloje. Kaina - 102 Lt.

Balandžio 16 d. 7 val. - "Pasitikime sugrįžtančius paukščius". Švėkšnos dvaras, Rambyno kalnas, Vydūno muziejus. Ventės ragas ir kt. Kaina - 49 Lt.

Balandžio 17 d. 8 val. "Pavasarijanti Palanga - gintaro kelias". Kaina - 48 Lt.

Balandžio 25 d. 8 val. "Aukštaitijos kalvarijos". Skarulių koplyčia. Didikų Kosakovskių sarkofagai požemiuose. Veprių išmokybės. Kaina - 26 Lt.

Būtina išankstinė registracija. Vaikams iki 12 metų ir grupėms - nuolaidos. Pirmiesiems dešimčiai užsiregistravusių ir buvusiems tremtiniams, politiniams kaliniams bei jų šeimų nariams - 10 proc. nuolaida.

Kreiptis tel. (8-689) 54571, (8-672) 68718, nuo 9 iki 15 val. (8-37) 205482, faks. (8-37) 224469. El.p. cepuarniene@delfi.lt

Organizuojame piligriminę pažintinę kelionę: Lenkijos "deimančiukai" (Varšuva-Krokuva-Čenstochova) balandžio 16-18 d., gegužės 21-23 d., birželio 18-20 d., liepos 9-11 d., rugpjūčio 13-15 d.

Registruojame į Tarptautinį katalikų piligriminį žygį (Praha-Šartras-Paryžius-Briuselis-Berlynas) gegužės 25-birželio 3 d. Kreiptis: (8-689) 54571, (8-672) 68718; (8-37) 205482 nuo 9 iki 15 val.; faksas (8-37) 224469.

El. p.: cepuarniene@delfi.lt.

Buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų šeimų nariams nuolaida į visas keliones - 10 proc.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Albinas Aleknavičius 1918-2004

Gimė Lazdijų r., Rudaminos valsč., Vingrėnų k. Mirus tėvui liko penki maži vaikai. Albinas įstojo į "Jaunosios Lietuvos" skyrių Galiniuose. Ketino tapti Lietuvos kariu. 1944 m. suėmė sovietų saugumas. Tardė 3 m. Nuteisė 10 m. ir išvežė į Sibirą. Grįžęs į tėvynę sukūrė šeimą, užaugino 2 sūnus.

Palaidotas Marijampolės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir sūnus su šeimomis.

LPKTS Marijampolės skyrius

Gediminas Lapinskas 1934-2004

Gimė Meilionių k., Pašvitinio valsč., ūkininkų šeimoje. 1951 10 02 su tėvais ir seserimi ištremtas į Krasnojarsko kr., Šilansko r., Južnaja Aleksandrovkos gyv. Ten baigė mechanizacijos mokyklą. Grįžęs į Lietuvą dirbo Jonišio melioracijos valdyboje ekskavatorininku. 1963 m. sukūrė šeimą. Išaugino sūnų ir 2 dukras.

Palaidotas Jonišio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnų, dukras, jų šeimą ir artimuosius.

LPKTS Jonišio skyrius

Danutė Čelkytė-Jurgaitienė 1934-2004

Gimė Jonišio r., Monkūnų k., ūkininkų šeimoje. 1948 05 22 šeima ištremta į Krasnojarsko kr., Sovetsko r., Brodo miškų pramonės ūkį. Dirbo miško gamybos darbus. 1958 m. šeima grįžo į Lietuvą, apsigyveno Jonišio r. Danutė susituokė, susilaukė dukters. Daug metų dirbo Jonišio grūdų kombinate.

Palaidota Jonišio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukrą, seserį, broliu ir jų šeimą.

LPKTS Jonišio skyrius

Vlada Bubėnaitė-Kazlauskienė 1934-2003

Gimė ir augo Ilgininkų k., Varėnos r. 1947 m. su visa šeima ištremta į Tiumenės sr. Į Lietuvą grįžo 1959 11 20. Apsigyveno Alytuje. Dirbo Medvilnės kombinate. 10 m. dainavo LPKTS Alytaus sk. chore.

Nuoširdžiai užjaučiame vyrą Stasį.

LPKTS Alytaus skyrius ir choras

Vytautas Pigaga 1930-2004

Gimė Vartavalakio k., Varėnos r. Nuo 1944 m. - Dainavos apyg. Merkio rink. Merkio, Rugio būrių partizanų ryšininkas. Po dvejų metų davė priesaiką ir tapo atsarginiu partizanų, slapyv. Miksiukas. 1951 02 12 išdavus suimtas ir nuteistas 10 m. kalėti ir 5 m. tremties. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Prasidėjus Atgimimui nuo pirmųjų dienų tapo aktyviu Sąjūdžio nariu, 1991 01 13 gynė Parlamentą. Buvo aktyvus LPKTS Varėnos sk. narys. Jam suteiktas kario savanorio statusas.

Palaidotas Vartavalakio k. kapinaitėse.

Nuoširdžiai užjaučiame seseris, gimines ir artimuosius.

LPKTS Varėnos skyrius

Balandžio 17 d. (šeštadienį) 10 val. Kėdainių kultūros centre (Jono Basanavičiaus g. 24) įvyks LPKTS Kėdainių sk. ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Svarstysime skyriaus susijungimo su TS klausimą. Registracija nuo 9 val. Turėti LPKTS nario pažymėjimą. Galima bus užsakyti "Tremtinį". Po susirinkimo pasivašinsime atsiėstomis vaisėmis.

Balandžio 17 d. (šeštadienį) 11 val. Utenos vaikų muzikos mokyklos salėje įvyks Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos ir Tėvynės sąjungos Utenos skyrių jungiamasis susirinkimas.

Balandžio 23 d. 11 val. LPKTS Pakruojo skyriaus būstinėje, Vytauto Didžiojo g. 50-1, įvyks skyriaus visuotinis ataskaitinis susirinkimas. Kviečiame visus skyriaus narius aktyviai dalyvauti. Turėti LPKTS nario pažymėjimą.

Balandžio 24 d. 11 val. Rokiškio savivaldybės salėje (Respublikos g. 94) įvyks LPKTS ataskaitinė rinkiminė konferencija. Po to įvyks LPKTS ir TS skyrių susijungimas, bus renkama bendra taryba. Kviečiame dalyvauti abiejų partijų narius. Koncertuos Rokiškio buv. tremtinių choras.

Balandžio 24 d. LK Kau- no įgulos karininkų ramovėje (A. Mickevičiaus g. 19) įvyks LLKS - partizaninio Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio kasmetinis suvažiavimas.

Šios organizacijos narius maloniai kviečiame dalyvauti.

10 val. - šv. Mišios Įgulos bažnyčioje,

11.30 val. - suvažiavimo pradžia.

LLKS taryba